

ADALETLE MACERALAR

Karin Karakaşlı

Çocukluğun benzersiz imgelem dünyasında pek çok büyümlü eşleşme yaşanır. Dünyayı kendine göre kurar da sonra gerçeği karşısında bakakalır çocuk. Sorabilse “Yetişkin olmak bu mu?” diyecektir belki, “sahi, siz neye yetişmiş oldunuz?” diye ekleyecektir muzipçe. Ama uğraşmaya değer bulmaz; pek yalan bulduğu dünya gerçeğine karşı kendi hayal hakikatine sığınır, büyüünceye kadar.

Çocukken adalet, parlak Amerikan dizisindeki avukatlardı benim için. “İtiraz ediyorum sayın hâkim” diye ayağa fırlarken kahramanım, tiril tiril dalgalanan cüppesinin yanardöner ısltısyıdı adalet. Görsel-işitsel bir şölendi. Bir vaazdı, duruştu, tutumdu. Velhasıl, aslında gerçeklikle ilgisi olmayan pek onurlu bir düştü.

Şimdi adalet duygusu nicedir fena halde cisimleşti benim için. Varsayımlara dayanan soyut varlığından da, sadece film kurgusundaki hayali temsilinden de kurtuldu, ete kemiğe büründü. Bir çocuk gibi bakakaldım.

Domino taşı gibi birbiri üzerine devriltilmiş ve sonunda koca bir ülkenin altında ezili kaldığı yakın tarih, bugünlerde yargı önünde. Neler yok ki: bin kişiyi öldürme itirafları, başlığı olmadığı için evindeki el bombalarının aslında süs eşyası olduğu iddiası, müdahillik çığlıkları, sataşmalar... Hayat, fantastik bir film tadında zaman, mekân ve en çok da izan duygusunun yerle bir olduğu bir kargaşada akıp gidiyor. Sanki hepimize bir kıyıda ve bir başımıza yaşatılmış tüm zulümleri paylaşılır kılmak değil asıl meselemiz. Sanki çabalarsak bu bile sıradanlaşabilir. Olabilir mi?

Derken birkaç ay daha geçmiş oluyor ve Hrant Dink cinayeti davası denilen sabır taşında sınanıyor vicdan. Duruşmalarda, yeniden ve yeniden o kanlı kaldırımı ruha dayatan ve nefes sıkıştıran bir hal var. Sahipsiz bir utanç duygusu. Gözümü indiriyorum.

Gözümü kaldırdığımda Engin Ceber’i buluyorum karşımda. “Öldüresiye dövülürsem inanacak mısınız işkencenin varlığına?” diye soruyor o dimdik bakışlarıyla. Ve hiç yanıt beklemiyor aslında.

Adalet diye saykılıyorum vapurda ileri geri sallanırken. Böyle bir tik geldi. İleri geri sallanıyorum adalet derken. Adalet benim için o kadar cismani ki, duvar gibi tosluyorum tekmil varlığına, daha doğrusu duvar etkisi yaratan vakum boşluklu yokluğuna.

Türlü çeşit suretiyle daha beliriyor gözümün önünde adalet. Portakal kasalarından bozma, derme çatma el tezgâhında sattığı su şişelerini toplayan zabitanın eline canhıraş yapışan satıcı için şu külüstür ekmek teknesi ve bizzat dünya üzerindeki tekmil varlığı için verdiği mücadeledir adalet.

Vapurdan bu sahneyi gören bir yolcunun, işyerini soyup soğana çevirdikten sonra mahkeme önüne bile getirilememiş uyanık meslektaşını anımsayıp yüreğinin sıkışmasıdır.

Satıcıya ve onu izleyen yolcuya baktıktan sonra gözümü çevirip de karşımdaki yolcunun gazetesinde “Hrant Dink suikastinin tetikçisi Ogün Samast’ın gözaltında tutulduğu Samsun Emniyet Müdürlüğü’nde, polis ve jandarma görevlilerinin çay ocağında Samast’la birlikte çektiği fotoğraflarla ilgili davada şube müdürü ile komiserin beraat ettiğini” okuyorum. Vapurda böyle karşıda anonim bir yolcunun yüzünü ve bedenini örter şekilde çarşaf gibi açılmış gazeteyi okumanın keyfine doyum olmaz. Satırları düz bir hat boyunca izlersin gözlerinle. İzliyorum gözlerimle. Ortada da o bayraklı fotoğraf... Şu kimseleri rahatsız etmeyen ibretlik an. Uzun uzun bakıyorum o fotoğrafa. Kendi hayat hikâyemin bir parçasına dönüşüyor beynime kazındıkça.

“İtirazım var hâkim bey” diye bağıyor parlak Amerikan avukatı tiril tiril, yanardöner kumaşlı cüppesini savurarak bir kez daha. Savcı elbette sert hatlı, kişilikli ve aralarında aşk doğması muhtemel, kendinden emin bir kadın. Bakışıyorlar anlamlı anlamlı.

İleri geri sallanırken, fotoğraflar, yazılar, sesler, sözler bulanırken bir gülmedir aldı beni sonunda. Acının son noktasında sadece gülünür. Sonra tabii öksürük tuttu çünkü adalet aslında havanın içindeki bir moleküldür ve yoksa nefes alamaz insan. Elimdeki soğumuş çayın son yudumu zehir gibi acıydı yutarken çünkü adalet aslında yiyecek ve içeceklerdeki adsız maddedir. Yokluğunda her şey zehir zıkkım olur. Gaipen, şair Ungaretti seslendi arka fon babında: “Doğdum / geri döndüm yalnızca çok eski zamanlardan / bir an için tat almaya başlangıçtaki yaşamdan / Masum bir ülke arıyorum”.

“Daha çok ararsın” dedim yüksek sesle. Gazetenin ardındaki yolcunun şaşkın yüzü belirdi bir anda. “Bir şey mi dediniz?” Başımı çevirdim hırsla. Yanağımda birazdan hayatın tuzu olacak tanıdık, ılık bir ıslaklıkla.